

เรียบเรียงโดย : สถาบันพัฒนาและส่งเสริมปัจจัยการผลิต
จัดทำโดย : วิเชียร ภิรมย์สุภาพ กองเกษตรสัมพันธ์ กรมส่งเสริมการเกษตร

ปุ๋ยเคมี

เราซื้อปุ๋ยเคมี เพราะต้องการนำธาตุอาหารที่มีอยู่ในปุ๋ยนั้นให้แก่พืช ปุ๋ยเคมีจะมีธาตุอาหารพืชอยู่ไม่น้อยเท่าใด ดูได้จากตัวเลขบนกระสอบปุ๋ย ซึ่งเรียกว่า สูตรปุ๋ย

สูตรปุ๋ย ประกอบด้วยตัวเลข 3 ค่า มีขีดคั่นระหว่างตัวเลขแต่ละค่า เช่น 16-16-8 เป็นต้น ตัวเลขแต่ละค่าจะแทนความหมาย ดังนี้

- ตัวเลขค่าแรก คือ 16 แทนเนื้อหาธาตุไนโตรเจนแสดงว่าในปุ๋ยจำนวน 100 กิโลกรัม จะมีเนื้อหาธาตุไนโตรเจน 16 กิโลกรัม
- ตัวเลขต่อมา คือ 16 แทนเนื้อหาธาตุฟอสฟอรัสแสดงว่าปุ๋ยจำนวน 100 กิโลกรัม จะมีเนื้อหาธาตุฟอสฟอรัส 16 กิโลกรัม
- ตัวเลขสุดท้าย คือ 8 แทนเนื้อหาธาตุโพแทสเซียม แสดงว่า ในปุ๋ยจำนวน 8 แทนเนื้อหาธาตุโพแทสเซียม แสดงว่าในปุ๋ยจำนวน 100 กิโลกรัม จะมีเนื้อหาธาตุโพแทสเซียม 8 กิโลกรัม

ปุ๋ยปลอม

ปุ๋ยปลอม คือ ปุ๋ยที่มีปริมาณธาตุอาหารพืชไม่ถึง 90 เปอร์เซ็นต์ ของปริมาณที่ระบุไว้บนกระสอบ เช่น ปุ๋ยสูตร 16-16-8 ถ้าวิเคราะห์แล้ว มีเนื้อหาธาตุไนโตรเจนไม่ถึง 14.4 เปอร์เซ็นต์ (14.4 = 90 เปอร์เซ็นต์ของ 16) เนื้อหาธาตุฟอสฟอรัส ไม่ถึง 14.4 เปอร์เซ็นต์ (14.4 = 90 เปอร์เซ็นต์ของ 16) หรือเนื้อหาธาตุโพแทสเซียมไม่ถึง 7.2

เปอร์เซ็นต์ (7.2 = 90 เปอร์เซ็นต์ของ 8) อย่างใดอย่างหนึ่งแสดงว่าปุ๋ยสูตรนี้เป็น **ปุ๋ยปลอม**
ถ้าปุ๋ยกระสอบใดมีปริมาณเนื้อธาตุมากกว่า 90 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่ครบตามปริมาณที่ระบุไว้บน
กระสอบ แสดงว่าปุ๋ยกระสอบนั้นเป็นปุ๋ยเคมีผิดมาตรฐาน

การตรวจสอบ

ปุ๋ยปลอมตรวจสอบได้ยากมากด้วยตาเปล่าหรือเพียงการสัมผัส การตรวจสอบให้ได้ผลที่แน่นอนต้องทำโดยวิธีการทางเคมีในห้องปฏิบัติการ

เครื่องมือตรวจสอบปุ๋ยปลอมอย่างง่าย สำหรับการตรวจสอบในภาคสนามนั้นใช้สำหรับการตรวจสอบเบื้องต้นเท่านั้น ให้ผลเพียงคร่าว ๆ และไม่สามารถนำผลการตรวจสอบมาใช้เพื่อดำเนินคดีทางกฎหมายได้

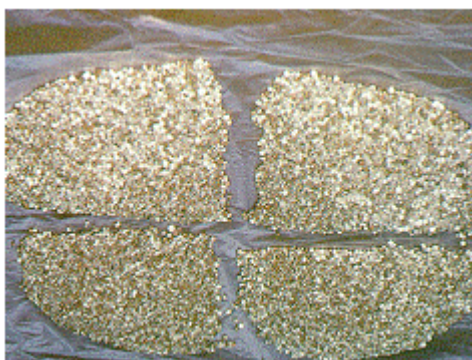
เมื่อสงสัยว่าจะเป็นปุ๋ยปลอม ควรเก็บตัวอย่างปุ๋ยตามวิธีการที่แนะนำอย่างเคร่งครัด แล้วส่งไปยังสำนักงานเกษตรอำเภอ หรือสำนักงานเกษตรจังหวัดในท้องถิ่น เพื่อส่งให้ห้องปฏิบัติการตรวจสอบต่อไป

วิธีเก็บตัวอย่างปุ๋ย

การเก็บตัวอย่างปุ๋ย เพื่อส่งไปตรวจสอบ มีวิธีการปฏิบัติ ดังนี้

1. เทปุ๋ยทั้งกระสอบลงบนผ้าพลาสติกที่แห้งและสะอาด คลุกเคล้าให้ปุ๋ยเข้ากันเป็นอย่างดี
2. ใช้แผ่นไม้แบ่งปุ๋ยออกเป็น 4 ส่วน

3. นำปุ๋ย 2 ส่วนที่อยู่ตรงกันข้ามมาคลุกเคล้ากันใหม่ และแบ่งออกเป็น 4 ส่วน อีกครึ่งหนึ่ง
4. ทำซ้ำข้อ 3 จนเห็นว่าเมื่อแบ่งปุ๋ยออกเป็น 4 ส่วนแล้ว แต่ละส่วนหนักประมาณ 1 กิโลกรัม ตักปุ๋ย 1 ส่วนใส่ถุงพลาสติกที่แห้งและสะอาด
5. เขียนรายละเอียดของตัวอย่างปุ๋ย ได้แก่ สูตร ตรา เลขทะเบียน ผู้ผลิต สถานที่ผลิต ใส่ถุงพลาสติกเล็ก ๆ แล้วใส่ลงไปในถุงตัวอย่างปุ๋ยพร้อมมัดปากถุงให้แน่น
6. ส่งตัวอย่างปุ๋ยไปยังสำนักงานเกษตรอำเภอหรือสำนักงานเกษตรจังหวัดเพื่อตรวจสอบต่อไป

คำแนะนำในการเลือกซื้อปุ๋ย

ในการเลือกซื้อปุ๋ย มีข้อแนะนำ ดังนี้

1. ก่อนซื้อควรปรึกษาเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเพื่อตัดสินใจว่า ควรจะซื้อปุ๋ยสูตรใด ตราใด จำนวนเท่าใด
2. ควรซื้อโดยการรวมกลุ่มกันซื้อโดยตรงจากบริษัทที่ไว้ใจได้ โดยให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเป็นผู้ประสานงานให้
3. หากจำเป็นต้องการซื้อรายย่อย ควรดำเนินการดังนี้
 - บอกสูตร ตรา และจำนวนที่ต้องการแก่ผู้ขาย
 - ตรวจสอบข้อความบนกระสอบปุ๋ยว่าเป็นปุ๋ยชนิดที่ต้องการหรือไม่
 - ตรวจสอบสภาพกระสอบว่าใหม่และเรียบร้อยไม่มีรอยฉีกขาดหรือรอยเย็บใหม่
 - ตรวจสอบดูว่าแต่ละกระสอบมีน้ำหนักครบ 50 กิโลกรัมหรือไม่
 - ขอเอกสารกำกับปุ๋ย และใบเสร็จรับเงินจากผู้ขายด้วย

โทษของการผลิตและจำหน่ายปุ๋ยปลอม

พระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. 2518

มาตรา 62 " ผู้ใดผลิตปุ๋ยเคมีปลอมอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา 30 (1) ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่ห้าหมื่นบาทถึงห้าแสนบาท"

มาตรา 63 " ผู้ใดขาย มีไว้เพื่อขาย หรือนำ หรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งปุ๋ยเคมีปลอม อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา 30 (1) ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สามหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท"